

THE LIGHT OF THE ETERNAL PEOPLE
Presented by Rabbi Shmuel Irons

Series III Lecture #12

**REDEMPTIONS OF THE PAST
THE BLUEPRINT OF THE FUTURE**

I. The Haggadah of Pesach and the Future Redemption

A. Ha Lachma Anyia

השתא הכא לשנה הבאה בארעא דישראל, השתא עבדי לשנה הבאה בני חורין. הגדה של פסח

This year we are here; next year we will be in the land of Israel. Now we are slaves, next year we will be free men. **Passover Haggadah**

B. V'Hee Sh'Omdo

והיא שעמדה לאבותינו ולנו שלא אחד בלבד עמד עלינו ללותנו אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו ללותנו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם. הגדה של פסח

It (the Covenant of the Parts) has stood firm for our fathers and for us; for it was not one alone who rose against us to annihilate us, but in every generation there are those who rise against us to annihilate us. But the Holy One, Blessed is He, saves us from their hand. **Passover Haggadah**

C. Geula

ברוך אתה ד' אלקינו מלך העולם אשר גאלנו וגאל את אבותינו ממצרים והגיענו הלילה הזה לאכל בו מצה ומרור כן ד' אלקינו ואלקי אבותינו יגיענו למועדים ולרגלים אחרים הבאים לקראתנו לשלום, שמחים בבנין עירך וששים בעבודתך, ונאכל שם מן הזבחים ומן הפסחים אשר יגיע דמם על קיר מזבחך לרצון ונודה לך שיר חדש על גאלתנו ועל פדות נפשנו. ברוך אתה ד' גאל ישראל. הגדה של פסח

Blessed are You, Hashem, our G-d, king of the universe, Who has redeemed us and redeemed our ancestors from Egypt, and enabled us to live to this night, to eat on it matzah and maror. So, Hashem, our G-d, and the G-d of our fathers, **may You enable us to live to other festivals and holidays which will come to meet us in peace, happy in the reconstruction of Your city and joyful in Your worship. May we eat there of the offerings and Paschal sacrifices whose blood will reach the wall of Your altar of acceptance. And may we thank You with a new song for our redemption and liberation of our soul.** Blessed are You, Hashem who redeemed Israel. **Passover Haggadah**

D. Nirtzah

חסל סדור פסח כהלכתו ככל משפטו וחקתו כאשר זכינו לסדר אותו כן נזכה לעשותו, זך שוכן מעונה קומם קהל עדת מי מנה בקרוב נהל נטעי כנה פדוים לציון ברנה. לשנה הבאה בירושלים

The Seder of Passover has come to its end in accordance with its Halachah, in accordance with all of its laws and statutes. Just as we have been worthy of making the Seder this year, so may we be worthy of making it in the future. Pure One, Who dwells in His heavenly abode, raise up the uncountable congregation of Israel. In the near future, lead the shoots You have planted to Zion, redeemed, joyously. **Next year in Jerusalem. Passover Haggadah**

II. The Future Redemption in the Torah

A. The Ingathering of the Exiles

וְהָיָה כִּי-יָבֹאוּ עֲלֵיךָ כָּל-הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְהִשְׁבַּתְתָּ אֶל-לִבְבְּךָ בְּכָל-הַגּוֹיִם אֲשֶׁר הִדִּיחְךָ ד' אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: ב וְשַׁבְתָּ עַד-ד' אֱלֹהֶיךָ וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹלִי כָּכָל אֲשֶׁר-אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם וּבְנִיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ: ג וְשָׁב ד' אֱלֹהֶיךָ אֶת-שְׁבוּתְךָ וּרְחַמְךָ וְשָׁב וּקְבַצְךָ מִכָּל-הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצְךָ ד' אֱלֹהֶיךָ שָׁמָּה: ד אִם-יְהִיֶּה נִדְחָךְ בְּקִצְהָ הַשָּׁמַיִם מִשָּׁם יִקְבְּצֶךָ ד' אֱלֹהֶיךָ וּמִשָּׁם יִקְחֶךָ: ה וְהִבִּיאֶךָ ד' אֱלֹהֶיךָ אֶל-הָאָרֶץ אֲשֶׁר-יְרָשׁוּ אֲבֹתֶיךָ וִירְשֶׁתָּהּ וְהִיטִבְךָ וְהִרְבֶּךָ מֵאֲבֹתֶיךָ: ו וּמִל ד' אֱלֹהֶיךָ אֶת-לִבְבְּךָ וְאֶת-לִבְבֵי זָרְעֶךָ לְאַהֲבָה אֶת-ד' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ לְמַעַן חַיֶּיךָ: ז וּנְתַן ד' אֱלֹהֶיךָ אֶת כָּל-הָאֲלוֹת הָאֵלֶּה עֵל-אֵיבֶיךָ וְעַל-שֹׁנְאֶיךָ אֲשֶׁר רִדְפוּךָ: ח וְאֵתָּה תָּשׁוּב וְשָׁמַעְתָּ בְּקוֹל ד' וְעָשִׂיתָ אֶת-כָּל-מִצְוֹתָיו אֲשֶׁר אֲנֹכִי מְצַוְךָ הַיּוֹם: ט וְהוֹתִירְךָ ד' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל | מַעֲשֵׂה יָדְךָ בְּפָרִי בְּטָנְךָ וּבְפָרִי בְּהֵמָתְךָ וּבְפָרִי אֲדָמָתְךָ לְטִבָּה כִּי | יָשׁוּב ד' לְשׁוּשׁ עֲלֶיךָ לְטוֹב כְּאֲשֶׁר-שָׂשׂ עַל-אַבְתָּיךָ: י כִּי תִשְׁמַע בְּקוֹל ד' אֱלֹהֶיךָ לְשִׁמְרַת מִצְוֹתָיו וְחֻקֹּתָיו הַכְּתוּבָה בְּסֵפֶר הַתּוֹרָה הַזֶּה כִּי תָשׁוּב אֶל-ד' אֱלֹהֶיךָ בְּכָל-לִבְבְּךָ וּבְכָל-נַפְשֶׁךָ: דְּבָרִים ל:א-י

1. And it shall come to pass, when all these things have come upon you, the blessing and the curse, which I have set before you, and you shall call them to mind among all the nations, where the L-rd your G-d has driven you. 2. And shall return to the L-rd your G-d, and shall obey His voice according to all that I command you this day, you and your children, with all your heart, and with all your soul; 3. That then the L-rd your G-d will return your captivity, and have compassion upon you, and will return and gather you from all the nations, where the L-rd your G-d has scattered you. 4. If your outcasts have been driven out to the farthest parts of heaven, from there will the L-rd your G-d gather you, and from there will he fetch you; 5. And the L-rd your G-d will bring you into the land which your fathers possessed, and you shall possess it; and he will do you good, and multiply you above your fathers. 6. And the L-rd your G-d will circumcise your heart, and the heart of your seed, to love the L-rd your G-d with all your heart, and with all your soul, that you may live. 7. And the L-rd your G-d will put all these curses upon your enemies, and on those who hate you, who persecuted you. 8. And you shall return and obey the voice of the L-rd, and do all his commandments which I command you this day.

9. And the L-rd your G-d will make you abundantly prosperous in every work of your hand, in the fruit of your body, and in the fruit of your cattle, and in the fruit of your land, for good; for the L-rd will again rejoice over you for good, as he rejoiced over your fathers; 10. If you shall listen to the voice of the L-rd your G-d, to keep his commandments and his statutes which are written in this book of the Torah, and if you turn to the L-rd your G-d with all your heart, and with all your soul. **Deuteronomy 30:1-10**

B. World War III

וְעַתָּה הַנְּנִי הוֹלֵךְ לְעַמִּי לְכֹה אֵי עֲצָדָךְ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה הָעַם הַזֶּה לְעַמְּךָ בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים: יִז אֲרָאנוּ וְלֹא עַתָּה אֲשׁוּרנוּ וְלֹא קָרוֹב דֶּרֶךְ כּוֹכַב מֵיַעֲקֹב וְקָם שֶׁבֶט מִיִּשְׂרָאֵל וּמַחֲזֵץ פְּאֵתַי מוֹאֵב וְקָרַקַר כָּל-בְּנֵי-שֵׁת: יח וְהָיָה אֲדוֹם יִרְשָׁה וְהָיָה יִרְשָׁה שְׁעִיר אִיבִיו וְיִשְׂרָאֵל עֲשֶׂה חֵיל: יט וְיִרְדּוּ מֵיַעֲקֹב וְהָאֲבִיד שְׂרִיד מַעִיר: כ וְיִרְא אֶת-עַמְּלֶק וְיִשָּׂא מְשָׁלוֹ וְיֹאמֶר רֵאשִׁית גּוֹיִם עַמְּלֶק וְאַחֲרֵיתוֹ עַדִּי אֲבִיד: כא וְיִרְא אֶת-הַקֵּינִי וְיִשָּׂא מְשָׁלוֹ וְיֹאמֶר אֵיתָן מוֹשֶׁבְךָ וְשֵׁים בְּסֻלַּע קִנְדָּ: כב כִּי אִם-יִהְיֶה לְבַעַר קִיץ עַד-מָה אֲשׁוּר תִּשְׁבֶּךָ: כג וְיִשָּׂא מְשָׁלוֹ וְיֹאמֶר אוֹי מִי יִחִיָּה מִשְׁמוֹ א-ל: כד וְצִים מִיַּד כְּתִים וְעֵנוּ אֲשׁוּר וְעֵנוּ-עֵבֶר וְגַם-הוּא עַדִּי אֲבִיד: כה וְיָקָם בְּלַעַם וְיִלְךְ וְיִשָּׁב לְמִקְמוֹ וְגַם-בָּלַק הֵלֵךְ לְדַרְכוֹ: כו בַּמְדַּבֵּר כִּד-יז-כה

14. And now, behold, I go to my people; come therefore, and I will advise you what this people shall do to your people in the latter days. 17. I shall see him, but not now; I shall behold him, but not near; there shall come a star out of Jacob, and a scepter shall rise out of Israel, and shall strike the corners of Moab, and destroy all the sons of Seth. 18. And Edom shall be a possession, Seir also, his enemies, shall be a possession; and Israel shall do bravely. 19. Out of Jacob shall come a ruler, and shall destroy he who remains of the city. 20. And when he looked on Amalek, he took up his discourse, and said, Amalek was the first of the nations; but his latter end shall be that of everlasting perdition. 21. And he looked on the Kenites, and took up his discourse, and said, Strong is your dwelling place, and you put your nest in a rock. 22. Nevertheless the Kenite shall be destroyed. Where shall Assyria carry you away captive? 23. And he took up his discourse, and said, Alas, who shall live when G-d does this! 24. And ships shall come from the border of Kittim, and shall afflict Assyria, and shall afflict Eber, and he also shall perish forever. 25. And Balaam rose up, and went and returned to his place; and Balak also went his way.

Numbers 24:14,17-25

C. The King and Teacher

לֹא-יִסוּר שֶׁבֶט מִיְהוּדָה וּמַחֲקֶק מִבֵּין רַגְלָיו עַד כִּי-יָבֵא שִׁילֹה וְלוֹ יִקְהַת עַמִּים: בְּרֵאשִׁית מַט: י

The staff shall not depart from Judah, nor the lawgiver from between his feet, until Shiloh come; and to him shall the obedience of the people be. **Genesis 49:10**

לא יסור שבט מיהודה. מדוד ואילך אלו ראשי גליות שבבבל (סנהדרין ה.), שרודים את העם בשבט, הממונים על פי המלכות: ומחקק מבין רגליו. תלמידים, אלו נשיאי ארץ ישראל: עד כי יבא שילה. מלך המשיח שהמלוכה שלו, וכן תרגמו אונקלוס. ומדרש אגדה, שילו, שי לו שנאמר יובילו שי למורא (תהלים עו, יב.): ולו יקהת עמים. אסיפת העמים. רש"י שם

The staff shall not depart from Judah. From David and thereafter. This alludes to the Exilarchs in Babylonia who ruled the people of Israel with a rod (staff) and who were appointed by the government. **Nor the lawgiver from between his feet.** This denotes those learned in the Law these are the princes of the land of Israel. **Until Shiloh come.** (I.e.) Messiah the king, for the kingdom is his. And thus does Onkelos render it. And an Aggadic interpretation: שילו is לו שי presents to him, as it is stated (Psalms 76:12) Let them bring presents unto him that is to be feared. **And to him shall the obedience of the people be.** The term יקהת denotes a gathering of nations. **Rashi's Commentary ibid.**

D.

א הדבר אשר חזה ישעיהו בן-אמוץ על-יהודה וירושלם: ב והיה | באחרית הימים נכון יהיה הר בית-ד' בראש ההרים ונשא מגבעות ונהרו אליו כל-הגוים: ג והלכו עמים רבים ואמרו לכו | ונעלה אל-הר-ד' אל-בית אלקי יעקב וירנו מדרךיו ונלכה בארחתיו כי מציון תצא תורה ודבר-ד' מירושלם: ד ושפט בין הגוים והוכיח לעמים רבים וכתתו חרבותם לאתים וחניתותיהם למזמרות לא-ישא גוי אל-גוי חרב ולא-ילמדו עוד מלחמה: ישעיהו ב:א-ד

1. The word that Isaiah the son of Amoz saw concerning Judah and Jerusalem. 2. And it shall come to pass in the last days, that the mountain of the L-rd's house shall be established on the top of the mountains, and shall be exalted above the hills; and all nations shall flow to it. 3. And many people shall go and say: Come, and let us go up to the mountain of the L-rd, to the house of the G-d of Jacob; and He will teach us of His ways, and we will walk in His paths; for from Zion shall go forth Torah, and the word of the L-rd from Jerusalem. 4. And He shall judge among the nations, and shall decide for many people; and they shall beat their swords into plowshares, and their spears into pruning hooks; nation shall not lift up sword against nation, nor shall they learn war any more. **Isaiah 2:1-4**

III. The Master Plan

A. The Blueprint of Creation

א בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ: ב והארץ היתה תהו ובהו וחסך על-פני תהום ורוח אלקים מרחפת על-פני המים: ג ויאמר אלקים יהי-אור ויהי-אור: בראשית א:א-ג

1. In the beginning G-d created the heaven and the earth. 2. And the earth was without form, and void; and darkness was upon the face of the deep. And a wind from G-d moved upon the face of the waters. 3. And G-d said, Let there be light; and there was light. **Genesis 1:1-3**

ר"ש בן לקיש פתר קריא בגליות, והארץ היתה תהו זה גלות בבל שנאמר (ירמיה ד) ראית את הארץ והנה תהו, ובהו זה גלות מדי (אסתר ו) ויבהילו להביא את המן, וחושך זה גלות יון שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזירותיהן שהיתה אומרת להם, כתבו על קרן השור שאין

לכם חלק באלקי ישראל, על פני תהום זה גלות ממלכת הרשעה שאין להם חקר כמו התהום מה התהום הזה אין לו חקר אף הרשעים כן, ורוח אלקים מרחפת זה רוחו של מלך המשיח, היאך מה דאת אמר (ישעיה יא) ונחה עליו רוח ד', באיזו זכות ממשמשת ובאה, המרחפת על פני המים בזכות התשובה שנמשלה כמים, שנאמר (איכה ב) שפכי כמים לבך. בראשית רבה פרשה ב:ד

Rabbi Shimon ben Lakish explained the verses [of Genesis 1:2,3] to refer to the [Jewish] exiles. **And the earth was void** refers to the exile of Babylon. . . . **And empty** refers to the exile of Media. . . . **And darkness** refers to the exile of Greece who darkened the eyes of Israel through their decrees, for they said to them: Write upon the horn of a ox that you have no portion in the G-d of Israel. **Upon the face of the deep waters** refers to the kingdom of evil (Rome) that is unfathomable. . . . **The spirit of G-d hovered over the water's surface** refers to the spirit of Moshiach. . . . By what merit does spirit that hovers over the water's surface eventually come? Through the merit of repentance. . . . **Midrash Beraishis Rabbah 2:4**

B. The Covenant

ח ויאמר אֱלֹהִים-נִי ד' בְּמָה אֲדַע כִּי אֵינִי שְׂנֵיהָ: ט וַיֹּאמֶר אֱלֹהִים קַח לִי עֶגְלָה מְשֻׁלֶּשֶׁת וְעֵז מְשֻׁלֶּשֶׁת וְאֵיל מְשֻׁלֶּשׁ וְתֹר וְגֹזֵל: י וַיִּקַּח-לוֹ אֶת-כָּל-אֵלֶּה וַיִּבְתֵּר אֹתָם בְּתֹרֶךְ וַיִּתֵּן אִישׁ-בְּתֹרוֹ לְקִרְיַת רְעֵהוּ וְאֶת-הַצֶּפֶר לֹא בָתֵּר: יא וַיֵּרֶד הָעֵיט עַל-הַפְּגָרִים וַיֵּשֶׁב אֹתָם אַבְרָם: יב וַיְהִי הַשָּׁמַשׁ לְבוֹא וְתִרְדְּמָה נִפְלְאָה עַל-אַבְרָם וְהִנֵּה אֵימָה חֹשֶׁכָה גְדֹלָה נִפְלְתָ עָלָיו: יג וַיֹּאמֶר לְאַבְרָם יָדַע תְּדַע כִּי-גֵר | יְהִי זֶרַעךָ בְּאֶרֶץ לֹא לָהֶם וְעַבְדוּם וְעָנּוּ אֹתָם אַרְבַּע מְאוֹת שָׁנָה: יד וְגַם אֶת-הַגּוֹי אֲשֶׁר יַעֲבֹדוּ דָן אֲנִי וְאַחֲרָי-כֵן יֵצְאוּ בְרַכְשׁ גָּדוֹל: בראשית יג:ח-יד

8. And he said, L-rd G-d, how shall I know that I shall inherit it? 9. And he said to him, Bring me a three year old heifer, and a three year old female goat, and a three year old ram, and a turtledove, and a young pigeon. 10. And he took to him all these, and divided them in the midst, and laid each half against the other; but the birds divided he not. 11. And when the eagle came down upon the carcasses, Abram drove them away. 12. And when the sun was going down, a deep sleep fell upon Abram; and, lo, a fear of great darkness fell upon him. 13. And He said to Abram, Know for a certainty that your seed shall be a stranger in a land that is not theirs, and shall serve them; and they shall afflict them four hundred years; 14. And also that nation, whom they shall serve, will I judge; and afterward shall they come out with great wealth. **Genesis 13:8-14**

C. The Four Exiles

(1) ד"א קחה לי עגלה משולשת, זו בכל שהעמידה ג' מלכים, נבוכדנצר ואויל מרודך ובלשצר, ועז משולשת, זו מדי שהיתה מעמידה ג' מלכים, כורש ודריוש ואחשורוש, ואיל משולש זו יון, ר' אלעזר ור' יוחנן ר"א אמר כל הרוחות כבשו בני יון ורוח מזרחית לא כבשו א"ל רבי יוחנן והכתיב (דניאל ח) ראיתי את האיל מנגח ימה וצפונה ונגבה וכל חיות לא יעמדו לפניו ואין מציל מידו ועשה כרצונו והגדיל, הוא דעתיה דר"א דלא אמר מזרחית, ותור וגוזל זו מלכות אדום, תור הוא אלא שגזלן הוא. בראשית רבה פרשה מד ד"ה טו

Bring me a three year old [or three fold] heifer refers to Babylon that raised up three kings: Nebuchadnezzar, Evil Merodach, and Balshatzar. **And a three year old female goat** refers to Media [and Persia] that raised up three kings: Cyrus, Darius and Achashverosh. **And a three year old ram** refers to Greece. Rabbi Elazar and Rabbi Yochanan spoke about the following point: Rabbi Elazar said, "The people of Greece conquered [the world in] all directions except for the east which they did not conquer." Rabbi Yochanan said to him, "Behold it is written (Daniel 8:3), 'I saw the ram charging westward, and northward, and southward; so that no beasts could stand before it, nor was there any that could save itself from its hand; but it did as it pleased, and magnified itself.'" This confirms the opinion of Rabbi Elazar who did not say [that they conquered] the easterly direction. **And a turtledove, and a young pigeon** refer to the kingdom of Edom (Rome). It is a turtledove but it is a robber (גוזל). **Midrash Beraishis Rabbah 44:15**

(2) עגלה משולשת ועז משולשת ואיל משולש ותור וגוזל, וגליות מנין שנאמר אימה זו בבל שנאמר (חבקוק א) איום ונורא הוא ממנו משפטו ושאתו יצא, חשכה זו מדי שהחשיכה עיניהם של ישראל בגזרותיה, גדולה זו יון שנאמר (דניאל ח) וצפיר העזים הגדיל עד מאד וכעצמו נשברה הקרן הגודלה ותעלנה חזות ארבע תחתיה לארבע רוחות השמים. נופלת עליו, זו אדום שנאמר (ירמיה מט) מקול נפלים רעהה הארץ, שמות רבה פרשה נא:ז

(Genesis 15:9) A prime calf, a prime goat, a prime ram, a dove and a pigeon. Where is the reference to exiles stated? (Ibid. 15:12) **horror** refers to Babylon . . . **darkness** refers to Media . . . **great [darkness]** refers to Greece as it is stated (Daniel 8:8) And the he-goat waxed very great; and when he was strong, the great horn was broken and from it came up four notable ones toward the four quarters of heaven. **Fell upon him** refers to Rome (Edom) as it is stated (Jeremiah 49:21) The earth is moved at the noise of their fall. **Midrash Shemos Rabbah Chapter 51:7**

D. The Redemption

(1) וירד העיט על הפגרים וישב אותם אברם נסב אברהם מכישה והוה מכיש להון ולא הוה מתכתשין ואעפ"כ וישב אותם אברם בתשובה. ילקוט שמעוני פרשת לך-לך רמז עז

And when the eagle came down upon the carcasses, Avram drove them away. (Gen. 13:11) Avram took a pounder and was pounding them and they wouldn't be pounded. Despite this, Avram drove them away with repentance (teshuva - וישב). **Yalkut Shimoni Lech Lecha 77**

(2) אמר רב: כלו כל הקיצין, ואין הדבר תלוי אלא בתשובה ומעשים טובים. ושמואל אמר: דיו לאבל שיעמוד באבלו. כתנאי, רבי אליעזר אומר: אם ישראל עושיין תשובה - נגאלין, ואם לאו - אין נגאלין. אמר ליה רבי יהושע: אם אין עושיין תשובה - אין נגאלין? אלא, הקדוש ברוך הוא מעמיד להן מלך שגזרותיו קשות כהמן, וישראל עושיין תשובה ומחזירן למוטב. סנהדרין צז:

Rav said: All the predestined dates [for redemption] have passed, and the matter [now] depends only on repentance and good deeds. But Shmuel maintained: it is sufficient for a mourner to keep his [period of] mourning. This matter is disputed by Tannaim: R. Eliezer said: if Israel repent, they will be redeemed; if not, they will not be redeemed. R. Joshua said to him, if they do not repent, will they not be redeemed! But the Holy One, blessed be He, will set up a king over them, whose decrees shall be as cruel as Haman's, whereby Israel shall engage in repentance, and he will thus bring them back to the right path.

Sanhedrin 97b

(3) כל הנביאים כולן צוו על התשובה ואין ישראל נגאלין אלא בתשובה, וכבר הבטיחה תורה שסוף ישראל לעשות תשובה בסוף גלותן ומיד הן נגאלין שנאמר והיה כי יבאו עליך כל הדברים וגו' ושבת עד ד' אלקיך ושב ד' אלקיך וגו'. רמב"ם הלכות תשובה פרק ז:ה

All of the prophets commanded [the people] regarding repentance and Israel will only be redeemed through repentance. The Torah has already promised that in the end Israel will repent at the end of their exile and they will be immediately redeemed as it says in Scripture (Deuteronomy 30:1-10): And it shall come to pass, when all these things have come upon you, . . . and you shall return to the L-rd your G-d . . . then the L-rd your G-d will return your captivity, and have compassion upon you, and will return and gather you from all the nations, where the L-rd your G-d has scattered you. . . . **Rambam Hilchos Teshuva 7:5**

E. The Messiah

רמז שיבא דוד בן ישי לכולתם, ואין מניחין אותו מן השמים עד שיבא מלך המשיח: רש"י בראשית פרק טו פסוק יא

He alluded that David the son of Jesse would come to destroy them, but they do not permit him from heaven until there will arrive the king, the Messiah. **Rashi Genesis 15:11**

IV. The Past Is Our Assurance of the Future

A.

יז כי תאמר בלבבך רבים הגוים האלה ממני איכה אוכל להורישם: יח לא תירא מהם זכר תזכר את אשר-עשה ד' אלקיך לפרעה ולכל-מצרים: יט המסת הגדלת אשר-ראו עיניך והאמת והמפתים והיד החזקה והזרע הנטויה אשר הוצאך ד' אלקיך כן-יעשה ד' אלקיך לכל-העמים אשר-אתה ירא מפניהם: דברים ז:יז-ט

17. If you shall say in your heart, These nations are more than I; how can I dispossess them? 18. You shall not be afraid of them; but shall well remember what the L-rd your G-d did to Pharaoh, and to all Egypt; 19. The great trials which your eyes saw, and the signs, and the wonders, and the mighty hand, and the stretched out arm, whereby the L-rd your G-d brought you out; so shall the L-rd your G-d do to all the people of whom you are afraid. **Deuteronomy 7:17-19**

B.

(1) יג נחית בחסדך עם-זו גאֹלֶת נְהַלֶּת בְּעֶזְךָ אֶל-נְוֵה קְדֹשְׁךָ: יד שְׁמְעוּ עַמִּים יִרְגְּזוּן חֵיל אֲחֻז יִשְׁבֵי פְלִשְׁתִּים: טו אַז נִבְהָלוּ אֱלֹפֵי אֲדוֹם אֵילֵי מוֹאָב יֵאֲחַזְמוּ רָעַד נִמְגּוּ כָל יִשְׁבֵי כְנָעַן: טז תִּפְלַעַלְיָהֶם אֵימָתָה וְפָחַד בְּגֹדֶל זְרוּעֶךָ יִדְמוּ כְּאֶבֶן עַד-יַעֲבֹר עִמָּךָ ד' עַד-יַעֲבֹר עִם-זו קְנִיתָ: יז תִּבְאָמוּ וְתִטְעֲמוּ בְּהַר נְחֻלְתְּךָ מְכוֹן לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלַת ד' מִקְדָּשׁ אֶד-נִי כּוֹנְנוּ יְדִיךָ: יח ד' | יִמְלֹךְ לְעֹלָם וָעֶד: שְׁמוֹת טו:יג-יח

13. You in Your mercy have led forth the people whom You have redeemed; You have guided them in Your strength to Your holy habitation. 14. The people shall hear, and be afraid; sorrow shall take hold on the inhabitants of Philistia. 15. Then the chiefs of Edom shall be amazed; the mighty men of Moab, trembling shall take hold of them; all the inhabitants of Canaan shall melt away. 16. Fear and dread shall fall upon them; by the greatness of Your arm they shall be as still as a stone; till Your people pass over, O L-rd, till the people pass over, whom You have purchased. 17. You shall bring them in, and plant them in the mountain of Your inheritance, in the place, O L-rd, which You have made for You to dwell in, in the Sanctuary, O L-rd, which Your hands have established. 18. **The L-rd shall reign forever and ever. Exodus 15:13-18**

(2) חביב בית המקדש, שהעולם נברא ביד אחת, שנאמר אף ידי יסדה ארץ (ישעיה מ"ח, ג), ומקדש בשתי ידיים, ואימתי יבנה בשתי ידיים, בזמן שד' ימלוך לעולם ועד, לעתיד לבא שכל המלוכה שלו: רש"י שם

The Temple is cherished because the universe was created by one hand as it is said (Isaiah 48:13) "Yeah My hand hath laid the foundation of the earth." but the Sanctuary will be created by two hands. And when will it be built by two hands? At the time when **"The L-rd will reign for ever and ever."** at the time to come when all the kingdom shall be His. **Rashi ibid.**

C.

הפודנו מיד מלכים מלכנו הגואלנו מכף כל העריצים. הקל הנפרע לנו מצרינו והמשלם גמול לכל איבי נפשנו. המדריכנו על במות אויבינו וירם קרננו על כל שנאינו העושה לנו נסים ונקמה בפרעה אותות ומופתים באדמת בני חם. המכה בעברתו כל בכורי מצרים ויוצא את עמו ישראל מתוכם לחרות עולם. . . . ואמרו ד' ימלך לעולם ועד. סדור – תפלת מעריב

He redeems us from the power of kings, our King Who delivers us from the hand of all cruel tyrants. He is the G-d Who exacts vengeance for us from our foes and Who brings just retribution upon all of our enemies of our soul, who performs great deeds that are beyond understanding, and wonders beyond number. Who set our soul in life and did not allow our foot to falter. Who led us upon the heights of our enemies and raised our pride above all who hate us; Who made for us miracles and vengeance upon Pharaoh; signs and wonders on the land of the offspring of Ham; Who smote with his anger all the firstborn of Egypt and removed His nation from their midst to eternal freedom . . . and they said, **"The L-rd will reign for ever and ever."** **Siddur The Evening Prayer**

V. The Past is the Blueprint of the Future

A.

(1) כִּי־מִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת: טז יִרְאוּ גוֹיִם וַיִּבְשׁוּ מִכָּל גְּבוּרָתָם יִשְׁמְרוּ יָד עַל-פִּה אֲזִנֵּיהֶם תִּחְרַשְׁנָה: יז יִלְחָכוּ עֵפֶר כַּנְּחֹשׁ כְּזֹחֲלֵי אֶרֶץ יִרְגְּזוּ מִמִּסְגְּרֹתֵיהֶם אֶל-ד' אֱלֹקֵינוּ יִפְחָדוּ וַיִּרְאוּ מִמֶּךָ: מִיכָה ז:טו-יז

15. As in the days when you came out of the land of Egypt I will show him marvelous things. 16. The nations shall see and be ashamed of all their might; they shall lay their hand upon their mouth, their ears shall be deaf. 17. They shall lick the dust like a serpent, they shall come trembling out of their holes like the crawling things of the earth; they shall be afraid of the L-rd our G-d, and shall fear because of you. **Micha 7:15-17**

(2) עֲשֵׂה פֶלֶא עִם אֲבוֹת וְעֵתִיד לַעֲשׂוֹת עִם בְּנֵי שְׁנֵי־אֲמֵר כִּי־מִי צִאתְךָ מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם אֲרָאנוּ נִפְלְאוֹת אֲרָאנוּ מָה שֶׁלֹּא הִרְאִיתִי לְאֲבוֹת שֶׁהָרִי נִסִּים וְנִפְלְאוֹת שֶׁאֵינִי עֹתִיד לַעֲשׂוֹת עִם הַבְּנֵי יוֹתֵר מִהַפְּלֵא וְנִפְלְאוֹת מָה שֶׁעָשִׂיתִי עִם אֲבוֹת. וְכֵן הוּא אֹמֵר לַעֲשׂוֹת נִפְלְאוֹת גְּדוּלוֹת לְבָדוֹ כִּי לְעוֹלָם חֲסֵדוֹ בְּרוּךְ ד' אֱלֹקִים אֱלֹקֵי יִשְׂרָאֵל עוֹשֵׂה נִפְלְאוֹת לְבָדוֹ וּבְרוּךְ שֵׁם כְּבוֹדוֹ לְעוֹלָם וַיִּמְלֵא כְבוֹדוֹ אֶת כָּל הָאָרֶץ אִמֵּן וְאִמֵּן. יִלְקוּט שְׁמַעוֹנֵי פֶרֶשׁת בִּשְׁלַח רִמְזוֹ רנ

He made wonderous acts with the forefathers and is destined to do so with the descendants as it is stated in Scripture: **As in the days when you came out of the land of Egypt I will show him marvelous things.** I will show them what I didn't show the forefathers because the miracles and wonderous acts that I am destined to do with the descendants will be greater than the wonderous acts that I did for the forefathers. Similarly it states in Scripture (Psalms 136:4) **To Him Who alone performs great wonders for His kindness endures forever.** (Psalms 72:18,19) **Blessed be the L-rd G-d, the G-d of Israel, who alone does wondrous things. And blessed be His glorious name for ever; and let the whole earth be filled with his glory; Amen, and Amen.** Midrash Yalkut Shimoni Parshas Beshalach 250

B.

(1) זְכֹר עֲשֵׂה לְנִפְלְאוֹתָיו חֲנוּן וְרַחוּם ד': תְּהִלִּים קי"א:ד

A remembrance has He made of his wonderful works; the L-rd is gracious and full of compassion. **Psalms 111:4**

(2) זְכֹר עֲשֵׂה לְנִפְלְאוֹתָיו. כָּל מָה שֶׁעָשִׂה לְצַדִּיקִים בְּעוֹלָם הַזֶּה לֹא כְלוּם הוּא, אֲלֵא זְכֹר הוּא, אֲבָל כְּשִׁיעֵשֶׂה לְעוֹלָם הַבֵּא צַדִּיקוֹ עוֹמֵד לְעַד, וְכֵן הוּא אֹמֵר צַדִּיקְךָ צַדִּיק לְעוֹלָם (שֵׁם /תְּהִלִּים/ קִיט קמ"ב). מִדְרַשׁ תְּהִלִּים מִזְמוֹר קִיא

A remembrance has He made of his wonderful works. All that G-d does for the righteous in this world is nothing but a mere remembrance. However, when he will do [great things for them] in the World to Come it will stand forever. Similarly it is stated in Scripture (Psalms 119:142): **Your righteousness is righteousness that will last forever.**
Midrash Tehilim 111

C.

תנא דבי רבי ישמעאל: בשכר שלשה ראשון זכו לשלשה ראשון - להכרית זרעו של עשו, לבנין בית המקדש, ולשמו של משיח. להכרית זרעו של עשו - דכתיב - (בראשית כה) ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער. ולבנין בית המקדש - דכתיב (ירמיהו יז) כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשנו. ולשמו של משיח - דכתיב (ישעיהו מא) ראשון לציון הנה הנם. פסחים ה.

The School of R. Ishmael taught: As a reward for [the observance of] the three 'firsts' they [Israel] merited three firsts: to destroy the seed of Esau; the building of the Temple; and the name of the Messiah. 'To destroy the seed of Esau,' of whom it is written: And the first came forth red, all over like an hairy garment; and 'the building of the Temple', whereof it is written: A glorious throne, set on high from the first is the place of our sanctuary; 'and the name of Messiah,' for it is written: First unto Zion, behold, behold them. **Pesachim 5a**